

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Юридичний факультет
Кафедра кримінального права і процесу

УЗГОДЖЕНО
 Декан ЮФ

 І. Сопілко

«07» 11 2019 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

 А. Гудманян

2019 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Психологічний механізм кримінальної поведінки»

Галузь знань 26 Цивільна безпека
 Спеціальність: 262 Правоохоронна діяльність
 Освітньо-професійна програма: Правоохоронна діяльність

Форма навчання	Семестр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Лекції	Практ. заняття	Лабораторні	Самостійна робота	ДЗ / РГР /К	КР / КПр	Форма сем. контролю
Денна:	2	120/4	17	34	-	69	1 д/з-2с	-	диф. залік 2с
Заочна	1,2	120/4	6	8	-	106	1 к-2 с	-	диф. залік 2с

Індекс: РМ-9-262/19-3.1.12

Індекс: РМ-12-262/19-3.1.12

СМЯ НАУ РП 13.01.03-01-2019

Система менеджменту якості.
Робоча програма навчальної дисципліни
«Психологічний механізм кримінальної поведінки»

Шифр
документа

СМЯ НАУ РП 13.01.03-
01-2019

стор. 2 з 8

Робочу програму навчальної дисципліни «Психологічний механізм кримінальної поведінки» розроблено на основі освітньої програми та робочих навчальних планів № РМ-9-0262/19, РМ-12-262/19 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність», освітньо-професійна програма «Правоохоронна діяльність» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив:

доцент кафедри кримінального права і процесу _____ А.В. Рибікова

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» (освітньо-професійна програма «Правоохоронна діяльність») – кафедри кримінального права і процесу, протокол № 9/1 від 17 жовтня 2019 р.

Завідувач кафедри

_____ С.Я. Лихова

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради ЮФ НАУ, протокол № 9 від «07» _____ 2019 р.

Голова НМРР

_____ В.М. Вишневецький

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

ЗМІСТ

сторінка

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1 Заплановані результати	4
1.2. Програма навчальної дисципліни.....	4
2. Зміст навчальної дисципліни	5
2.1. Структура навчальної дисципліни	5
2.2. Домашнє завдання	6
2.3. Завдання на контрольну роботу (ЗФН)	6
2.4. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи (ЗФН).....	6
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	6
3.1. Методи навчання.....	6
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	6
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті.....	7
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	7

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Психологічний механізм кримінальної поведінки» розробляється на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни», затверджених розпорядженнями № 071/роз від 10.07.2019 р., № 88/роз від 16.10.2019 р. та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Заплановані результати

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі правоохоронна діяльність.

Метою викладання дисципліни є формування у студентів знань щодо психологічних закономірностей формування механізму кримінальної поведінки, особистості злочинця і психологічних шляхів впливу на нього.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- 1) вивчення психологічних особливостей формування особистості злочинця;
- 2) вивчення психології злочину як особливого виду діяльності;
- 3) вивчення психології злочинних співтовариств;
- 4) психологічне вивчення злочинності як масового соціального явища.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути наступні **компетентності**:

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- здатність до абстрактного, логічного та критичного мислення, аналізу і синтезу під час вирішення юридичних питань упродовж виконання своїх професійних обов'язків як фахівця-юриста;
- здатність застосовувати знання в професійній діяльності у стандартних та окремих нестандартних ситуаціях;
- здатність проведення досліджень, уміння грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати, брати участь в аргументованій професійній дискусії;
- навички реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права;
- уміння застосувати знання у практичній діяльності при моделюванні правових ситуацій;
- здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти;
- здатність виявляти проблеми правового регулювання і пропонувати способи їх вирішення, включаючи подолання юридичної невизначеності.

Навчальна дисципліна «Психологічний механізм кримінальної поведінки» є базовою для вивчення навчальних дисциплін: «Протидія насильству в сім'ї», «Методика складання процесуальних документів в кримінальному провадженні».

1.2. Програма навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля №1 «Психологічний механізм кримінальної поведінки», який є логічно завершеною, самостійною, цілісною частиною навчального плану, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Модуль 1. Психологічний механізм кримінальної поведінки.

Тема 1. Основи кримінальної психології. Предмет і завдання кримінальної психології. Кримінально-психологічна характеристика злочинності. Мотив у психологічному механізмі злочину. Типові криміногенні мотиви. Історія розвитку кримінальної психології.

Тема 2. Психологія кримінальної поведінки. Кримінально-психологічний портрет особистості. Кримінально-психологічні ознаки злочину. Акцентуація характеру та особистості.

Психологічна характеристика процесу формування особистості правопорушника. Психологічні портрети типів злочинної особистості.

Тема 3. Психологія особистості потерпілого. Поняття жертви та її кримінально-психологічні різновиди. Класифікація жертв злочину. Психологічні рекомендації потенційній та реальній жертві. Віктимна характеристика жертви злочину.

Тема 4. Психологічні особливості групи як суб'єкту злочину. Група у кримінальному середовищі. Проблема класифікації груп, які вчиняють злочин.

Тема 5. Психологія організованої злочинності. Стан і динаміка організованої злочинності в Україні. Організована злочинна група у психологічному вимірі. Функціонально-психологічні особливості організованих злочинних груп.

Тема 6. Психологія судової діяльності. Психологічна характеристика стадій судового процесу. Психологія судової промови. Психологія ухвалення вироку. Психологічні особливості впливу вироку на обвинуваченого.

Тема 7. Основи пенітенціарної психології. Сутність та значення пенітенціарної психології. Методи впливу на особу засудженого в установах виконання. Колективи засуджених та їх психологічна характеристика.

Тема 8. Судово-психологічна експертиза. Поняття і компетенція судово-психологічної експертизи. Методика і теорія судово-психологічної експертизи.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни.

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 «Кримінальна психологія»									
1.1	Основи кримінальної психології	2 семестр				1 семестр			
		13	2	2 2	7	5	–	–	5
1.2	Психологія кримінальної поведінки	13	2	2 2	7	10	2	–	8
1.3	Психологія особистості потерпілого	13	2	2 2	7	5	–	–	5
1.4	Психологічні особливості групи як суб'єкту злочину	13	2	2 2	7	5	–	–	5
1.5	Психологія організованої злочинності	13	2	2 2	7	5	–	–	5
1.6	Психологія судової діяльності	12	2	2 2	6	2 семестр			
						36	2	4	30
1.7	Основи пенітенціарної психології	12	2	2 2	6	22	–	2	20
1.8	Судово-психологічна експертиза	13	2 1	2 2	6	24	2	2	20

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.9	Виконання домашнього завдання , контрольної (домашньої) роботи.	8	–	–	8	8	–	–	8
1.10	Модульна контрольна робота №1	10	–	2	8	–	–	–	–
Усього за модулем №1		120	17	34	69	120	6	8	106
Усього за навчальною дисципліною		120	17	34	69	120	6	8	106

2.2. Домашнє завдання .

Домашнє завдання (ДЗ) з дисципліни виконується з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни.

Завдання ДЗ полягає у вивченні Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, а також порядок утворення, склад і юрисдикцію Європейського суду з прав людини. Виконання, оформлення та захист ДЗ здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій. Час, потрібний для виконання ДЗ – до 8 годин самостійної роботи.

2.3. Завдання на контрольну (домашню) роботу.

Контрольна (домашня) робота з дисципліни виконується у другому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студента при вивченні дисципліни.

Теми рефератів та завдання для виконання практичної частини контрольної (домашньої) роботи здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій, розроблених провідними викладачами кафедри.

Час, потрібний для виконання контрольної складає 8 годин самостійної роботи.

2.4. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи (ЗФН)

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену, розробляються провідними викладачами та затверджуються протоколом засідання кафедри та доводяться до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод;
- метод проблемного викладу;
- репродуктивний метод;
- дослідницький метод.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, демонстрацій, самостійному вирішенні задач, роботі з навчальною літературою, аналізі та вирішенні задач з практики Європейського суду з прав людини.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Зякун, А.І. Методологічні основи юридичної психології як науки [Текст] / А.І. Зякун, Р.О. Дегтяр // Правові горизонти. - 2017. - Вип. 6(19). - С. 7-10.

3.2.2. Коновалова В. О. Юридична психологія : посіб. для підгот. до іспиту / В. О. Коновалова, В. Ю. Шепітько – Харків : Право, 2019. – 192 с.

Допоміжна література

3.2.3. Гумін О. М. Жертва кримінальної насильницької поведінки: віктимологічна характеристика особи / О. М. Гумін, І. М. Зубач // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Юридичні науки. - 2015. - № 825. - С. 315-322.

3.2.4. Єрмакова Н. О. Психологічні особливості маніпулювання свідомістю як властивості

кримінальної субкультури / Н. О. Єрмакова, А. Є. Мережкіна // Молодий вчений. - 2017. - № 4. - С. 236-241.

3.2.5. Гарькавець С. О. Проблема віктимності особистості та її психологічні класифікації / С. О. Гарькавець // Теоретичні і прикладні проблеми психології. - 2019. - № 2. - С. 79-90.

3.2.6. Супрун Т.М. Психологічні особливості злочинності неповнолітніх / О.М. Гулько, Т.М. Супрун // Проблеми боротьби зі злочинністю в умовах трансформації сучасного суспільства : зб. тез доп. Міжн. наук.-практ. конференції, 4 листопада 2016 р., Вінниця ; Держ. фіскальна служба України, Ун-т Держ. фіскальної служби України. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2016. – С. 130–136.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

3.3.1. . http://stud.com.ua/38661/psihologiya/kriminalna_psihologiya

3.3.2. https://studme.com.ua/150609135375/psihologiya/kriminalnaya_psihologiya.htm

3.3.3. <https://studfiles.net/preview/5287388/>

3.3.4. <http://librarium.inf.ua/>

3.3.5. Методичні розробки кафедри (в електронному вигляді).

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ.

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Вид навчальної роботи	Модуль №1	
Відповідь на практичному занятті з основних питань (з врахуванням СРС)	1 семестр	1 семестр
	86×8 = 64	86×4 = 32
Виконання експрес-контрольної роботи (з врахуванням СРС)	8	16
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	<i>45 балів</i>	-
Виконання модульної контрольної роботи №1	28	-
<i>Підсумкова семестрова контрольна робота</i>	-	52
Усього за модулем №1	100	100
Семестровий диференційований залік	-	-
Усього за дисципліною	100	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума підсумкової семестрової модульної та екзаменаційної рейтингових оцінок, у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

Система менеджменту якості.
Робоча програма навчальної дисципліни
«Психологічний механізм кримінальної поведінки»

Шифр
документа

СМЯ НАУ РП 13.01.03-
01-2019

стор. 6 з 7

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./A**, **87/Добре/B**, **79/Добре/C**, **68/Задов./D**, **65/Задов./E** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				